

JOURNAL OF RESEARCH
IN EDUCATION AND SOCIETY
EĞİTİM VE TOPLUM
ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
e-ISSN:2458-9624

Cilt: 8 Sayı: 1 Sayfa Aralığı: 65-74 e-ISSN: 2458-9624 DOI: 10.51725/etad.817246

RESEARCH

Open Access

ARAŞTIRMA

Açık Erişim

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müzik Eğitimi Dersi Hedeflerini Gerçekleştirme ve Öz-Yeterlik İnanç Düzeylerinin İncelenmesi*

Research on Preschool Teachers' Levels of Fulfilling the Objectives of the Music Education Course and of Self Efficacy Beliefs

Ece Barboros, Efe Akbulut

ÖZ

Araştırmanın amacı okul öncesi öğretmenlerinin lisans eğitiminde aldıkları müzik eğitimi dersi hedeflerini gerçekleştirme ve öz-yeterlik inanç düzeylerini ortaya koymaktır. Yapılan araştırma ilişkisel tarama modelindedir. Araştırmaya İzmir il merkezinde devlet okullarında çalışan 100 okul öncesi öğretmeni katılmıştır. Araştırmada öğretmenlerin müzik eğitimi dersi hedeflerini gerçekleştirme düzeylerini belirleyebilmek amacıyla Akbulut (2013) tarafından geliştirilen "Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Anabilim Dalı Programında Yer Alan Müzik Eğitimi Dersi Hedeflerinin Gerçekleşme Düzeyleri Ölçeği" ve öğretmenlerin öz-yeterlik inanç düzeylerini saptayabilmek için Tepe (2012) tarafından geliştirilen "Okul Öncesi Öğretmenlerinin Öz-Yeterlik İnançlarını Belirleme Ölçeği" kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda öğretmenlerin yüksek öz-yeterlik inanç düzeyine sahip oldukları saptanırken, müzik eğitimi dersi hedeflerini gerçekleştirme düzeylerinin düşük düzeyde olduğu saptanmıştır. Öğretmenlerin müzik eğitimi dersi hedeflerini gerçekleştirme düzeylerinin öz-yeterlik inanç düzeylerine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark göstermediği görülmüştür ($p < .01$). Elde edilen bulgulara dayanılarak önerilerde bulunulmuştur.

ABSTRACT

The aim of the study is to reveal preschool teachers' levels of fulfilling the objectives of the music education course that they have taken in undergraduate education and of self efficacy beliefs that preschool teachers have taken in undergraduate education. The research is in the relational survey model. 100 preschool teachers working in public schools in İzmir city center participated in the study. In the study, the "Scale of the Level of Realization of the Music Education Course Objectives in the Faculty of Education Preschool Program", developed by Akbulut (2013), was used to determine the fulfillment of the objectives of music class education and the "Preschool Teachers' Self-Efficacy Beliefs Scale", developed by Tepe (2012), was used to examine preschool teachers' belief levels. As a result of the analysis, it was determined that the teachers have high self-efficacy belief levels, while their level of achieving the goals of the music education course was found low. It was observed that the teachers' level of achieving the goals of the music education course did not show a statistically significant difference in relation to their self-efficacy belief levels ($p < .01$). Recommendations were made based on the findings obtained.

Yazar Bilgileri

Ece Barboros

Öğretmen, MEB, Bursa,
Türkiye

ecebarboros@gmail.com

Efe Akbulut

Prof. Dr., Pamukkale
Üniversitesi, Denizli, Türkiye

eakbulut@pau.edu.tr

Makale Bilgileri

Anahtar Kelimeler

Okul öncesi öğretmeni
Müzik eğitimi dersi
Öz yeterlik inancı

Keywords

Pre-School teacher
Music education course
Self-efficacy belief

Makale Geçmişi

Geliş: 27/10/2020

Kabul: 23/03/2021

Atıf için: Barboros, E. ve Akbulut, E. (2021). Okul öncesi öğretmenlerinin müzik eğitimi dersi hedeflerini gerçekleştirme ve öz-yeterlik inanç düzeylerinin incelenmesi. *JRES*, 8(1), 65-74. <https://doi.org/10.51725/etad.817246>

Etik Bildirim: Bu araştırma, 01.01.2020 tarihinden önce yapıldığından etik kurul kararı zorunluluğu yoktur.

* Bu çalışmanın bir kısmı birinci yazar tarafından, Prof. Dr. Efe AKBULUT'un danışmanlığında hazırlanan yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Giriş

Erken çocukluk döneminde elde edilen kazanım ve yaşantıların yaşam boyu çok yönlü etkileri olduğu bilinmektedir. Bu dönemdeki eğitimin etkenliğini belirleyen faktörlerden biri de okul öncesi öğretmenleridir. Bu durum dikkate alındığında okul öncesi öğretmenlerine ilişkin yapılan güncel eğitim araştırmalarının önem kazanması kaçınılmazdır. Bu bağlamda erken çocukluk eğitimi alan araştırmalarında okul öncesi öğretmenlerinin yeterliklerine ilişkin değişkenleri saptamanın, gelişen ve dönüşen eğitim ortamlarının niteliğini sağlamak adına önemli olduğu söylenebilir. Bu araştırmada okul öncesi öğretmenin mesleki yaşam ve yeterliklerinde önemli olduğu düşünülen iki değişken; okul öncesi öğretmenlerinin müzik eğitimi dersi hedeflerini gerçekleştirme düzeyleri ve öz-yeterlik (self-efficacy) inanç düzeyleri incelenmiştir.

Okul Öncesi Öğretmenin Müzik Eğitimi

Erken çocukluk döneminin önemli bir boyutunda çocukların müzik eğitimi yer almaktadır. Bu dönemde yüksek kalitede müzik eğitimi deneyimi yaşayan çocukların yaşamlarında olumlu etkiler gözlemlenmektedir (Achilles, 1999). Bu dönemde oluşan müzikal deneyimler çocuğun ileriki yaşamında bilişsel, duyuşsal, devinışsel ve sosyal becerilerine; kendini ifade etme becerisine önemli katkı sağlayacağından okul öncesi öğretmenin müzikal donanımı önemli bir faktördür. Bu bağlamda erken çocukluk döneminde nitelikli müzik eğitimi için müzikal açıdan donanımlı ve nitelikli okul öncesi öğretmenlerine ihtiyaç olduğu şüphesizdir. Nitekim Göncü (2009), okul öncesi dönemde eğitim veren öğretmenlerin öncelikli olarak iyi bir müzik bilgisine ve tecrübesine sahip olması gerektiğini vurgulamaktadır. Müzikal anlamda nitelikli okul öncesi öğretmenlerinin yetiştirilmesi öğretmenlerin lisans eğitimi süresince aldıkları müzik eğitimi dersleriyle doğrudan ilişkilidir. Türkiye’de Eğitim Fakülteleri’nin Okul Öncesi Öğretmenliği Programları “Müzik Eğitimi” dersi kapsamında incelendiğinde 2018 yılından önce zorunlu dersler kategorisindedir. “Müzik Eğitimi I-II” dersleri beşinci ve altıncı yarıyıllarda yer almaktadır. Bu derslerin içerikleri şu şekildedir:

• Müzik Eğitimi I

Ülkemizde ve dünyadaki müzik türlerinin ve çalgıların tanıtımı ve özellikleri, temel solfej eğitimi (nota öğretimi, değerler, tartım çalışmaları, ses aralıkları, majör-minör diziler, basit Türk müziği dizileri, ölçü, tempo, nüans kavramları, ses değiştirici işaretler), sesi doğru kullanma ve doğru şarkı söyleme teknikleri, çocuk şarkıları üzerinde dikte ve deşifre çalışmaları, eşlik çalgısı eğitimi.

• Müzik Eğitimi II

Okul öncesi eğitimde müziğin önemi, müzik ve eğitim ilişkisi, 0-8 yaş çocuğunun müzik gelişimi ve müzikal becerileri, okul öncesi eğitim programındaki hedeflere ulaşmada müziğin kullanımı ve buna uygun repertuar oluşturma, çocuk şarkılarının tanıtımı ve analizi, çocuk şarkılarının seçiminde dikkat edilecek ölçütler, okul öncesi çocuklarına şarkı öğretme teknikleri, okul öncesi eğitim kurumlarında müzik eğitimi ile ilgili eğitim ortamı ve donanımın oluşturulması, dünyada okul öncesinde müzik eğitimi ile ilgili farklı yaklaşımlar.

YÖK Okul Öncesi Öğretmenliği Programı’nın ders yapısında 2018 yılında düzenlemeler yapılmıştır. Bu düzenlemeler bünyesinde okul öncesi öğretmenleri “Müzik Eğitimi” dersini bir yarıyıl süresince alan eğitimi zorunlu ders kapsamında almaktadırlar. Bu dersin içeriği şu şekildedir (YÖK, 2018):

• Müzik Eğitimi

Erken Çocuklukta Müzik Eğitimi Okul öncesi eğitimde müziğin önemi, müzik ve eğitim ilişkisi; 0-8 yaş çocuğunun müzik gelişimi ve müzikal becerileri; okul öncesi eğitim programındaki hedeflere ulaşmada müziğin kullanımı ve buna uygun repertuar oluşturma; çocuk şarkılarının tanıtımı ve

analizi, çocuk şarkılarının seçiminde dikkat edilecek ölçütler; okul öncesi çocuklarına şarkı öğretme teknikleri; okul öncesi eğitim kurumlarında müzik eğitimi ile ilgili eğitim ortamı ve donanımın oluşturulması; müzik etkinlikleriyle bütünleştirilmiş sarmal eğitim modeli.

Okul öncesi dönemdeki çocuklara nitelikli müzik eğitimi vermek okul öncesi öğretmenlerinin bu alandaki donanımları ile ilişkilidir. Yıldız (2019) Okul Öncesi Eğitim Programı'nda yer alan müzik etkinliklerinin gerçekleşmesinde okul öncesi öğretmenin önemli bir role sahip olduğunu ifade etmektedir. Bu bağlamda öğretmenlerin lisans eğitimleri süresince kazandıkları müziksel düzey doğrultusunda etkinlikleri planlayıp uygulayabileceklerinden "Müzik Eğitimi" dersi hedeflerini gerçekleştirme düzeylerinin ölçülmesi önemlidir.

Öğretmen Öz-Yeterlik İnancı

Genel bir tanımlama ile yeterlik, bir meslek alanına özgü görevlerin yapılabilmesi için gerekli olan mesleki bilgi, beceri ve tutumlara sahip olma durumudur (MEB, 2006). Disiplinler arası ele alınan ve Sosyal Bilişsel Kuram'ın temel değişkenlerinden olan öz-yeterlik (self-efficacy) kavramını Bandura (1986) "Bireyin, belli bir performansı göstermek için gerekli etkinlikleri organize edip, yerine getirme kapasitesi hakkında kendine ilişkin yargısı." olarak tanımlamakta ve öz-yeterlik kavramının öğretmenin mesleki başarısı ile yeterliğine dair inancı arasında kuvvetli bir bağ olduğunu ifade etmektedir.

Tschannen-Moran, Hoy ve Hoy (1998) öğretmenlerin öz-yeterlik inancını "Bir öğretmenin öğrencilerinin arzu edilen öğrenme sonuçlarını oluşturma kapasitesine veya yeteneğine ilişkin inancı." olarak tanımlamaktadır.

Tepe ve Demir (2012) öğretmenin öz-yeterlik inancının öğrenci başarısı üzerinde en etkili değişkenlerden biri olduğunu belirtmektedir. Nitekim okul öncesi öğretmenleriyle öz yeterlik konusunda yapılan bazı araştırmalarda; öz yeterlik algısının çocukların dil gelişimini etkilediği, sınıftaki destek düzeyini artırdığı (Guo, Piasta, Justice ve Kaderavek, 2010), öğrencilerin eğitim sürecine katılımını desteklediği (Guo, Justice, Sawyer ve Tompkins, 2011), öğrenci-öğretmen iletişimini artırdığı (Girgin, Akamca, Ellez ve Oğuz, 2010; Kim ve Kim, 2010) ve çocukların problem çözme becerilerini desteklediği (Kesgin, 2006) saptanmıştır.

Erken çocukluk dönemi, insanın doğası gereği çok yönlü araştırmaların yapıldığı bir alandır. Eğitim alanında okul öncesi öğretmenlerinin öz-yeterlik inancına dair yapılan araştırmalara rastlanmasına karşın (Demirtaş, Cömert ve Özer, 2011; Gömleksiz ve Serhatlıoğlu, 2013; Kesicioğlu ve Güven, 2014; Şenol ve Ergün, 2015; Çetinkaya, 2019) bu çalışmaların disiplinler arası ele alınarak incelenmediği gözlemlenmiştir. Bu nedenle okul öncesi öğretmenlerinin müzik eğitimi dersi hedeflerini gerçekleştirme düzeyleri ile öz-yeterlik inanç düzeyleri değişkenlerinin birlikte araştırılmasının okul öncesi öğretmeni yetiştirme programına hem işlevsel hem de çok yönlü düzenlenmeler getirmesi beklenmektedir.

Bu araştırmanın yapılmasındaki temel amaç okul öncesi öğretmenlerinin müzik eğitimi dersi hedeflerini gerçekleştirme düzeyleri ve öz-yeterlik inanç düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Bu amaçla aşağıdaki araştırma soruları geliştirilmiştir.

Okul öncesi öğretmenlerinin,

1. Müzik eğitimi dersi hedeflerini gerçekleştirme düzeyleri ve öz-yeterlik inanç düzeyleri nedir?
2. Müzik eğitimi dersi hedeflerini gerçekleştirme ve öz-yeterlik inanç düzeyleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki var mıdır?

3. Müzik eğitimi dersi hedeflerini gerçekleştirme düzeylerine göre öz-yeterlik inanç düzeyi alt boyutları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Yöntem

Araştırma Modeli

Okul öncesi öğretmenlerinin müzik eğitimi dersi hedeflerini gerçekleştirme düzeyleri ve öz-yeterlik inanç düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlayan bu araştırma ilişki tarama modelindedir. İlişkisel tarama modelleri, değişkenler arasındaki var olan ilişkileri belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleridir. İlişkisel bir çalışma iki ya da daha fazla nicel değişken arasındaki ilişkinin derecesini korelasyon katsayısı kullanarak betimler (Fraenkel ve Wallen, 2001, s. 349).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu İzmir il merkezinde, 2016-2017 eğitim-öğretim yılında, MEB devlet okullarında eğitim veren, araştırmaya gönüllü okul öncesi öğretmenleri (n=100) oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubu belirlenirken basit seçkisiz örnekleme yönteminden yararlanılmıştır. Bu yöntemde araştırmada her birimin örnekleme seçilmede eşit ve bağımsız olma olasılığı bulunmaktadır (Balci, 2010, s. 83-85).

Etik Bildirim

Bu araştırma, 01.01.2020 tarihinden önce yapıldığından etik kurul kararı zorunluluğu yoktur.

Veri Toplama Araçları

Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Anabilim Dalı Programında Yer Alan Müzik Eğitimi Hedeflerinin Gerçekleşme Düzeyleri Ölçeği

Araştırmada, okul öncesi öğretmenlerinin müzik eğitimi hedeflerini gerçekleştirme düzeylerini saptayabilmek amacıyla Akbulut (2013) tarafından geliştirilen "Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Anabilim Dalı Programında Yer Alan Müzik Eğitimi Hedeflerinin Gerçekleşme Düzeyleri Ölçeği" kullanılmıştır. Toplam 27 maddeden oluşan ölçek Likert tipi beşli dereceleme olanağı sunmaktadır (1= Çok az, 5= Çok iyi). Ölçekte yer alan 27 maddeden elde edilen verilerin Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı .95 olarak hesaplanmıştır.

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Çok Boyutlu Öz Yeterlik İnançları Ölçeği

Araştırmada, okul öncesi öğretmenlerinin öz-yeterlik inanç düzeylerini saptayabilmek için Tepe (2011) tarafından geliştirilen "Okul Öncesi Öğretmenlerinin Çok Boyutlu Öz Yeterlik İnançları Ölçeği" kullanılmıştır. Toplam 37 maddeden oluşan ölçek içerisinde bulunan maddeler 6 faktöre ayrılmıştır. Ölçekte yer alan maddeler içerik açısından incelenerek birinci faktör "Öğrenme Öğretme Süreci" (9 madde ve Cronbach $\alpha=0.91$), ikinci faktör "İletişim Becerileri" (7 madde ve Cronbach $\alpha=0.90$), üçüncü faktör "Aile Katılımı" (5 madde ve Cronbach $\alpha=0.90$), dördüncü faktör "Planlama" (6 madde ve Cronbach $\alpha=0.87$), beşinci faktör "Öğrenme Ortamlarının Düzenlenmesi" (5 madde ve Cronbach $\alpha=0.88$) ve altıncı faktör "Sınıf Yönetimi" (5 madde ve Cronbach $\alpha=0.87$) olarak isimlendirilmiştir (Tepe, 2011). Ölçek Likert tipi beşli dereceleme formatında hazırlanmıştır (1=Hiç, 5=Tamamen).

Verilerin Toplanması

Araştırma verileri, 2016-2017 eğitim-öğretim yılında, İzmir İl merkezinde bulunan okullarda, araştırmaya gönüllü öğretmenlere dağıtılan ölçme araçları ile toplanmıştır. Öğretmenlere ölçek

formlarının uygulanması öncesinde veri toplama araçlarında yöneltilen sorulara verilecek cevapların sadece araştırmanın amacına uygun olarak kullanılacağı, toplanacak verilerin başka kişi ve kurumlarca kullanılmayacağı, ayrıca analizlerde isim yazılmayacağı belirtilmiştir.

Veri Analizi

Araştırmada ilk olarak veri setinde kayıp veri durumu veya yanlış giriş olup olmadığı incelenmiş, kayıp verinin olmadığı tespit edilmiştir. Araştırmadaki örneklem otuzun üzerinde olduğundan Kolmogrov-Smirnov test sonuçlarının $p>.05$ değerini sağlaması gerekmektedir. Kolmogrov-Smirnov testi, eldeki verilerin tanımlanmış bir evrenin normal olasılık dağılımına uygun olup olmadığını sınaama esasına dayanır. Ölçeklere ilişkin Kolmogorov-smirnov normallik test sonuçları incelendiğinde dağılımın okul öncesi öğretmenlerinin “Müzik Eğitimi Dersi Hedeflerini Gerçekleştirme” ölçek verilerinin ($K_{S100}=.06$) normal dağılım gösterdiği, “Öz-Yeterlik İnanç” ölçeği ($K_{S100}=.10$) için verilerin normal dağılım göstermediği anlaşılmıştır ($p<.05$). Fakat çarpıklık katsayısı (-.94) ve basıklık katsayısı (.99) -1, +1 aralığında kaldığı için normal dağılımdan aşırı sapma gözlemlenmediği söylenebilir. Nitekim, Morgan vd. (akt. Can, 2016, s.85) çarpıklık katsayısının -1, +1 arasında değer alması durumunda, bu değerleri normal dağılım ölçüsü içerisinde kabul etmeyi önermektedir. Böylece verilerin analizinde parametrik analizler kullanılmıştır. Okul öncesi öğretmenlerinin müzik eğitimi dersi hedeflerini gerçekleştirme ve öz-yeterlik inanç düzeylerini ortaya koyabilmek için betimsel analiz yapılmıştır. Araştırmanın amaçları paralelinde ölçek puanları arasındaki arasında bir ilişkinin olup olmadığını belirleyebilmek için korelasyon katsayıları hesaplanmıştır. Büyüköztürk (2009, s. 32), korelasyon katsayısının (r) 1.00 olmasını mükemmel, .70-1.00 arasında olmasını yüksek, .30-.00 arasında olmasını düşük düzeyde pozitif bir ilişki olarak belirtmektedir. Araştırmanın son problemlerine yanıt aramak için ölçeklerden alınan puanlar 3 farklı düzeyde (yüksek, orta, düşük) ele alınarak tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. ANOVA; ikiden fazla bağımsız (en az 3 farklı) guruba ilişkin ortalamaların en az ikisi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olup olmadığını test eden istatistiksel bir testtir (Can, 2016, s. 147). Ancak Müzik Dersi Hedeflerini Gerçekleştirme Ölçeği’nden alınan puanlar için belirlenen düzeylerin ortalama ve standart sapma puanları farklılık gösterdiği için bu puanlar z puanına dönüştürülerek analiz yapılmıştır. Nitekim, Büyüköztürk, Çokluk ve Köklü (2013, s.65) ölçeklere ilişkin puanların sağlıklı bir puana dönüştürülmesi için ham puanları ortak bir paydaya dönüştüren standart puanların kullanılmasını önermektedir. Araştırma kapsamında kullanılan tüm verilerin istatistiksel analizlerinde SPSS 23.00 paket programı kullanılmıştır.

Bulgular

“Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müzik Eğitimi Dersi Hedeflerini Gerçekleştirme Düzeyleri ve Öz-Yeterlik İnanç Düzeyleri Nedir?” Sorusuna İlişkin Bulgular

Tablo 1. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müzik Eğitimi Dersi Hedeflerini Gerçekleştirme ve Öz-Yeterlik İnanç Düzeyleri Ölçeğinden Alınan Puanlar (N=100)

Ölçekler	n	\bar{X}	SS	Ortanca	Min.	Max.	Genişlik
ÖZYİDÖ	100	166.6	14.02	168.50	116	185	69
MDHGDÖ	100	67.54	24.51	78.50	27	134	107

Okul öncesi öğretmenleri için olan, öz-yeterlik inanç ölçeğinden alınan en yüksek puanın 185 en düşük puanın 116; Müzik eğitimi dersi hedeflerini gerçekleştirme düzeyleri ölçeğinden alınan en yüksek puanın 134 en düşük puan ise 27 olduğu görülmüştür. Bu doğrultuda okul öncesi

öğretmenlerinin öz-yeterlik inanç düzeylerinin toplam puan ortalamasının ($X=166.6$), yüksek düzeyde olduğu bulgusuna ulaşılırken, müzik eğitimi dersi hedeflerini gerçekleştirme düzeylerinin toplam puan ortalamasının ($X=67.54$) orta düzeyde olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

“Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müzik Eğitimi Dersi Hedeflerini Gerçekleştirme ve Öz-Yeterlik İnanç Düzeyleri Arasında İstatistiksel Açıdan Anlamlı Bir İlişki Var Mıdır?” Sorusuna İlişkin Bulgular

Tablo 2. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müzik Eğitimi Dersi Hedeflerini Gerçekleştirme ve Öz-Yeterlik İnanç Düzey Puanları Arasındaki Korelasyonel İlişki

Ölçekler		ÖZYÖ
	r	.06
MDHGDÖ	p	.56
	N	100

Tablo 2 incelendiğinde okul öncesi öğretmenlerinin müzik eğitimi dersi hedeflerini gerçekleştirme ve öğretmenlerin öz-yeterlik inanç düzeyleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki ($r=.06$, $p<.01$) bulunamamıştır.

“Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müzik Eğitimi Dersi Hedeflerini Gerçekleştirme Düzeylerine Göre Öz-Yeterlik İnanç Düzeyi Alt Boyutları Arasında İstatistiksel Olarak Anlamlı Bir Fark Var Mıdır?” Sorusuna İlişkin Bulgular

“Okul öncesi öğretmenlerinin müzik eğitimi dersi hedeflerini gerçekleştirme düzeylerine göre öz-yeterlik inanç düzeyi alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark var mıdır?” araştırma sorusuna ilişkin öğretmenlerin öz-yeterlik inanç düzeyleri ölçeğinde 4 farklı alt boyut; iletişim becerileri, planlama süreci, öğrenme ortamı düzenleme, sınıf yönetimi yer almaktadır. Alt boyutlara ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları tablolar halinde sunulmuştur.

Tablo 3. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müzik Dersi Hedeflerini Gerçekleştirme Düzeylerine Göre Öğretmenlerin İletişim Becerilerine İlişkin ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	Sig.
Gruplar arası	19.98	2	9.99	1.60	.21
Gruplar içi	606.93	97	6.26		
Toplam	626.91	99			

Yapılan ANOVA sonucunda okul öncesi öğretmenlerinin müzik dersi hedeflerini gerçekleştirme düzeylerine göre iletişim beceri düzeyleri arasında ($F_{2,97}= 1.60$; $p<.05$) istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Tablo 4. Müzik Dersi Hedeflerini Gerçekleştirme Düzeylerine Göre Öğretmenlerin Planlama Becerilerine İlişkin ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	Sig.
Gruplar arası	4.66	2	2.33	.26	.77
Gruplar içi	869.35	97	8.96		
Toplam	874.00	99			

Yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda okul öncesi öğretmenlerinin müzik yeterliklerine göre planlama becerileri arasında ($F_{2,97}= .26$; $p<.05$) istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Tablo 5. Müzik Dersi Hedeflerini Gerçekleştirme Düzeylerine Göre Öğretmenlerin Öğrenme Ortamı Düzenleme Becerilerine İlişkin ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	Sig.
Gruplar arası	12.48	2	6.24	.76	.47
Gruplar içi	798.88	97	8.24		
Toplam	811.36	99			

Yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda okul öncesi öğretmenlerinin müzik yeterliklerine göre öğrenme öğretme ortamı düzenleme becerileri arasında ($F_{2-97}=.76, p<.05$) istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Tablo 6. Müzik Dersi Hedeflerini Gerçekleştirme Düzeylerine Göre Öğretmenlerin Öğrenme Sınıf Yönetimi Düzeylerine İlişkin ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	Sig.
Gruplar arası	15.69	2	7.84	1.25	.29
Gruplar içi	611.31	97	6.30		
Toplam	627.00	99			

Yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda okul öncesi öğretmenlerinin müzik yeterliklerine göre sınıf yönetim becerileri arasında ($F_{2-97}= 1.25, p<.05$) istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Yapılan araştırmada, İzmir il merkezine bağlı devlet okullarında çalışan 100 okul öncesi öğretmenin müzik eğitimi dersi hedeflerini gerçekleştirme ve öz-yeterlik inanç düzeyleri incelenmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgulara ilişkin tartışma aşağıda başlıklar halinde verilmiştir.

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müzik Eğitimi Dersi Hedeflerini Gerçekleştirme Düzeyleri ve Öz-Yeterlik İnanç Düzeyleri Nedir?

Elde edilen bulgular ölçekten alınabilecek maksimum ve minimum puanlar doğrultusunda incelendiğinde, okul öncesi öğretmenlerinin müzik eğitimi dersi hedeflerini gerçekleştirme düzeylerinin düşük olduğu saptanmıştır. Bu bağlamda araştırmanın sonucuna bakıldığında öğretmenlerin yeterli bir müzikal donanım ve birikime sahip olmadığı; müzik etkinliklerini verimli bir planlama-uygulama dâhilinde sunamadığı düşünülebilir. Dolayısıyla erken çocukluk müzik eğitiminin ülkemizde etkin ve bilinçli bir eğitimle yürütülmesi için okul öncesi öğretmenlerinin işlevsel bir müzik eğitimi programına ihtiyaç duyduğu sonucuna varılabilir. İlgili alan yazına bakıldığında (Kabataş, 2017; Öz, 2001; Polat, 2018, Yavuz, 2006) araştırmaların erken çocukluk dönemi müzik eğitiminin önemini vurguladığı tespit edilmesine karşın ne yazık ki bu tespitlerin ülkemizde hâlen daha işlevsel bir konuma erişmediği görülmektedir. Uçan (1993) müzik eğitiminde Türkiye’de eğitim alanında yaşanan sorunların erken çocukluk döneminden başladığını ifade ederek okul öncesi kurumlarının müzik eğitimi uygulamalarında beklenen ve istenilen verimlilikte olmadığına değinmektedir. Yapılan bu güncel araştırma sonucunda günümüzde hâlen, verimliliği arttırmaya ilişkin iyileştirme adımlarına karşın, erken çocukluk dönemi müzik eğitiminin istenen verimliliğe ulaşamadığı gözlemlenmiştir. Bu durumla birlikte 2018 yılında güncellenen YÖK Program’ında zorunlu dersler kategorisinde Müzik Eğitimi dersinin tek döneme düşürülerek erken çocukluk müzik eğitimi kapsayan derslerin seçmeli

alan dersi olarak güncellenmesinin ve bu ders çeşitlerinin sayıca az olmasının erken çocukluk müzik eğitiminde verimliliğin artmasına bir olanak sağlayamayacağı öngörülmektedir.

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müzik Eğitimi Dersi Hedeflerini Gerçekleştirme ve Öz-Yeterlik İnanç Düzeyleri Arasında İstatistiksel Açıdan Anlamlı Bir İlişki Var Mıdır?

Elde edilen bulgular incelendiğinde okul öncesi öğretmenlerinin müzik eğitimi dersi hedeflerini gerçekleştirme düzeyleri ve öz-yeterlik inanç düzeyleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki saptanmamıştır ($p > .05$). Dolayısıyla okul öncesi öğretmenlerinin öz-yeterlik inançlarının, müzik eğitimi dersi hedeflerini gerçekleştirme düzeylerinden bağımsız olduğu söylenebilir.

Öneriler

- İlgili araştırmanın örneklemini arttırılıp, okul öncesi öğretmenlerine müzik eğitimi veren uzman ya da akademisyen görüşleri sürece dâhil edilerek araştırmanın kapsamı genişletilebilir.
- Okul öncesi öğretmenlerin müzik eğitimi dersi hedeflerini gerçekleştirme düzeylerinin ve öz-yeterlik inanç düzeylerinin farklı değişkenler açısından ilişki düzeyi incelenebilir.
- Millî Eğitim Bakanlığında alınan izinler kapsamında, farklı illerde örneklem grubu belirlenerek okul öncesi öğretmenlerinin öz-yeterlik inanç ve müzik eğitimi dersi hedeflerini gerçekleştirme düzeylerine yönelik geniş katılımlı bir araştırma yapılabilir.
- Okul öncesi öğretmenlerinin öz-yeterlik inancının durağan ya da değişken özelliklerine ilişkin toplanacak nicel ve nitel verilerle boylamsal çalışmalar yapılabilir.
- Okul öncesi öğretmenlerinin iki dönemlik okutulan müzik eğitimi dersine ilişkin hedefleri edinebilmesi ve daha kalıcı bir öğrenme sağlanabilmesi için dersin alan uzmanı kişiler tarafından yürütülmesi sağlanabilir.

Kaynaklar

- Achilles, E. (1999). Creating music environments in early childhood programs. *Young Children*, 54(1), 21-26.
- Akbulut, E. (2013). Eğitim fakültesi okul öncesi anabilim dalı programında yer alan müzik eğitimi dersi hedeflerinin gerçekleşme düzeyleri. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14, 9-16.
- Balcı, A. (2010). *Açıklamalı eğitim yönetimi terimleri sözlüğü* (2. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Bandura, A. (1986). Social foundations of thought and action. *Englewood Cliffs, NJ*, 23-28.
- Büyüköztürk, Ş. (2009). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı* (10. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş., Çokluk, Ö. ve Köklü, N. (2013). *Sosyal bilimler için istatistik* (13. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Can, A. (2016) *Bilimsel araştırma sürecinde nicel veri analizi*. (2. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Çetinkaya, F. (2019). *Okul öncesi öğretmenlerinin öz yeterlik inançları ile öğretmenlik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Demirtaş, H., Cömert, M., ve Özer, N. (2011). Öğretmen adaylarının özyeterlik inançları ve öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Eğitim ve Bilim*, 36(159), 96-111.
- Fraenkel, J.R. ve Wallen, N.E. (2001). *Educational research: A guide to the process*. Psychology.
- Girgin, G., Akamca, G.Ö., Ellez, A.M. ve Oğuz, E. (2010). Okul öncesi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları, mesleki benlik saygıları ve mesleki yeterlik inançları. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(1), 311-326.
- Göncü, İ. (2009). *Okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan anasınıfı öğretmenleri ile müzik öğretmenlerinin müzik çalışmalarına ilişkin tutum ve yeterliliklerinin karşılaştırılması*. 8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri, Samsun.
- Gömlüksiz, M. N. ve Serhatlıoğlu, B. (2013). Okul öncesi öğretmenlerinin öz-yeterlik inançlarına ilişkin görüşleri. *Electronic Turkish Studies*, 8(7), 201-221.
- Guo, Y., Piasta, S.B., Justice, L.M., ve Kaderavek, J.N. (2010). Relations among preschool teachers' self-efficacy, classroom quality, and children's language and literacy gains. *Teaching and Teacher Education*, 26(4), 1094-1103.
- Guo, Y., Justice, L.M., Sawyer, B., & Tompkins, V. (2011). Exploring factors related to preschool teachers' self-efficacy. *Teaching and Teacher Education*, 27(5), 961-968.
- Kabataş, M. (2017). Okul öncesi dönemde müzik eğitiminin önemi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi*, 3(6), 1-16.
- Kesgin, E. (2006). *Okul öncesi eğitim öğretmenlerinin öz-yeterlilik düzeyleri ile problem çözme yaklaşımlarını kullanma düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*, Denizli ili örneği. Yüksek Lisans Tezi. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Kesicioğlu, O.S., ve Güven, G. (2014). Okul öncesi öğretmen adaylarının özyeterlik düzeyleri ile problem çözme, empati ve iletişim becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Electronic Turkish Studies*, 9, 1371-1383.
- Kim, Y.H. ve Kim, Y.E. (2010). Korean early childhood educators' multi-dimensional teacher self-efficacy and ECE center climate and depression severity in teachers as contributing factors. *Teaching and Teacher Education*, 26(5), 1117-1123.
- MEB. (2006). *Öğretmenlik mesleği genel yeterlikleri*. Ankara: MEB Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü.
- Öz, N.B. (2001). İnsanın kültürel gelişiminde müzik eğitiminin önemi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 101-106.
- Polat, B.B. (2018). Okul öncesi müzik eğitiminin önemi ve eğitim yöntemleri. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi*, 4(7), 52-64.
- Şenol, F.B. ve Ergün, M. (2015). Okul öncesi öğretmen adayları ile okul öncesi öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine yönelik öz-yeterlik inançlarının karşılaştırılması. *Journal of Theoretical Educational Science*, 8(3), 297-315.
- Tepe, D. (2011). *Okulöncesi öğretmenlerinin öz yeterlik inançlarını belirleme ölçeği geliştirme*. Yüksek Lisans Tezi. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Burdur.

- Tepe, D. ve Demir, K. (2012). Okul öncesi öğretmenlerinin öz-yeterlik inançları ölçeği. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12(2), 137-158.
- Tschannen-Moran, M., Hoy, A.W. ve Hoy, W.K. (1998). Teacher efficacy: Its meaning and measure. *Review of Educational Research*, 68(2), 202-248. <http://www.des.emory.edu/mfp/RERTeacherEfficacy1998.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Uçan, A. (1993). *Ülkemizde müzik öğretimine genel bir bakış*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Yavuz, Ş.E.N. (2006). Okulöncesi dönemde, çocuğun gelişiminde müziğin önemi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1), 337-343.
- Yıldız, G. (2019). Okul öncesi öğretmen adaylarına yönelik müzik eğitimi öz-yeterlik ölçeğinin geliştirilmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(19), 396-407.
- YÖK. (2018). *Okul öncesi öğretmenliği lisans programı*. http://www.yok.gov.tr/documents/10279/41805112.Okul_Oncesi_Ogretmenligi_Lisans_Programi.pdf sayfasından erişilmiştir.

Yazarların Katkı Oranı Beyanı

Bu araştırmanın fikir, tasarım, literatür tarama, veri toplama, analiz, yorum ve makale yazımı süreçleri birinci yazar tarafından, denetleme süreci ikinci yazar tarafından yapılmıştır.

Destek ve Teşekkür Beyanı

Bu çalışmada herhangi bir kurum, kuruluş ya da kişiden destek alınmamıştır.

Çatışma Beyanı

Araştırma ile ilgili diğer kişi ve kurumlarla herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması yoktur.

Etik Bildirim

Bu araştırma, 01.01.2020 tarihinden önce yapıldığından etik kurul kararı zorunluluğu yoktur.